

INFORMATOR
o egzaminie
eksternistycznym
z historii
i teraźniejszości
z zakresu branżowej szkoły
I stopnia

od sesji jesiennej 2025 r.

Centralna Komisja Egzaminacyjna
Warszawa 2023

Zespół redakcyjny:

Marek Zieliński (CKE)
Magdalena Kubala (OKE Kraków)
dr Wioletta Kozak (CKE)

Recenzenci:

prof. dr hab. Joanna Wojdon
dr Jakub Lorenc (UW)
Oliwia Piskowska (UW)
dr Tomasz Karpowicz (UW) – recenzja językowa

Informator został opracowany przez Centralną Komisję Egzaminacyjną we współpracy z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi.

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 536 65 00
sekretariat@cke.gov.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku

ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk
tel. 58 320 55 90
komisja@oke.gda.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie

ul. Adama Mickiewicza 4, 43-600 Jaworzno
tel. 32 616 33 99
oke@oke.jaworzno.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie

os. Szkolne 37, 31-978 Kraków
tel. 12 683 21 01
oke@oke.krakow.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

al. Legionów 9, 18-400 Łomża
tel. 86 473 71 20
sekretariat@oke.lomza.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi

ul. Ksawerego Praussa 4, 94-203 Łódź
tel. 42 634 91 33
sekretariat@lodz.oke.gov.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu

ul. Gronowa 22, 61-655 Poznań
tel. 61 854 01 60
sekretariat@oke.poznan.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

ul. J. Bema 87, 01-233 Warszawa
tel. 22 457 03 35
info@oke.waw.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu

ul. Tadeusza Zielińskiego 57, 53-533 Wrocław
tel. 71 785 18 94
sekretariat@oke.wroc.pl

Spis treści

1.	Opis egzaminu eksternistycznego z historii i teraźniejszości	5
	Wstęp	5
	Zadania na egzaminie	5
	Opis arkusza egzaminacyjnego	6
	Zasady oceniania	7
	Materiały i przybory pomocnicze	7
2.	Przykładowy arkusz egzaminacyjny z zasadami oceniania rozwiązań zadań	8

- 4** *Informator o egzaminie eksternistycznym z historii i teraźniejszości z zakresu branżowej szkoły I stopnia od sesji jesiennej w 2025 r.*

1.

Opis egzaminu eksternistycznego z historii i terażniejszości z zakresu branżowej szkoły I stopnia

WSTĘP

Historia i terażniejszość to jeden z przedmiotów obowiązkowych na egzaminie eksternistycznym z zakresu branżowej szkoły I stopnia.

Egzamin eksternistyczny z historii i terażniejszości z zakresu branżowej szkoły I stopnia sprawdza, w jakim stopniu zdający spełnia wymagania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia¹.

Informator prezentuje przykładowy arkusz egzaminacyjny wraz z zasadami oceniania. Stanowi przy tym jedynie ogólną, kierunkową pomoc w planowaniu procesu samokształcenia. Zadania w *Informatorze* nie ilustrują bowiem wszystkich wymagań z zakresu historii i terażniejszości określonych w podstawie programowej, nie wyczerpują również wszystkich typów zadań, które mogą pojawić się w arkuszu egzaminacyjnym. Tylko realizacja wszystkich wymagań z podstawy programowej, zarówno ogólnych, jak i szczegółowych, może zapewnić właściwe przygotowanie zdającego do egzaminu eksternistycznego.

ZADANIA NA EGZAMINIE

W arkuszu egzaminacyjnym znajdują się zarówno zadania zamknięte, jak i otwarte.

Zadania zamknięte to takie, w których zdający wybiera odpowiedź spośród podanych. Mogą to być:

- zadania wyboru wielokrotnego
- zadania typu prawda–fałsz
- zadania na dobieranie.

Zadania otwarte to takie, w których zdający samodzielnie formułuje krótką lub dłuższą odpowiedź. Wśród zadań otwartych w arkuszu znajdują się:

- zadania z luką, wymagające uzupełnienia zdania bądź krótkiego tekstu jednym lub kilkoma wyrazami
- zadania krótkiej odpowiedzi, wymagające stworzenia krótkiego tekstu (od jednego do kilku zdań).

W zadaniach egzaminacyjnych szczególny nacisk zostanie położony na sprawdzenie umiejętności krytycznej analizy informacji uzyskanych z różnych źródeł i próby wyciągania wniosków oraz przedstawiania argumentów uzasadniających własne stanowisko. W arkuszu egzaminacyjnym znajdują się także zadania sprawdzające umiejętności wykorzystania i tworzenia informacji, rozpoznawania i rozwiązywania problemów i – w zakresie możliwym podczas egzaminu – współdziałania w sprawach publicznych.

---

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 marca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego [...] dla branżowej szkoły I stopnia [...] (Dz.U. z 2022 r. poz. 609).

Wszystkie zadania egzaminacyjne będą sprawdzały poziom opanowania umiejętności opisanych w następujących wymaganiach ogólnych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia:

- I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa.
- II. W aspekcie stosunku do dobra, przyjęcia go jako głównego kryterium wartościowania moralnego, odróżniania go od zła oraz ćwiczenia w ocenie intencji i skutków według słuszności, pożytku i szkody.

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin eksternistyczny z historii i teraźniejszości z zakresu branżowej szkoły I stopnia trwa 120 minut².

Zadania zawarte w arkuszu egzaminacyjnym będą odwoływać się do różnych treści, zostaną zróżnicowane pod względem sprawdzanych umiejętności, a także poziomu trudności i sposobu udzielania odpowiedzi. Mogą występować pojedynczo lub w wiązkach tematycznych. Będą odwoływać się do różnorodnej tematyki, a także do zróżnicowanych materiałów źródłowych, np. tekstów normatywnych (np. źródeł prawa powszechnie obowiązującego w Polsce), tekstów narracyjnych (np. opracowań popularnonaukowych, tekstów publicystycznych), źródeł ikonicznych (np. map, schematów, zdjęć, plakatów, rysunków satyrycznych), źródeł statystycznych (np. tabel, wykresów, diagramów).

Liczbę zadań oraz liczbę punktów możliwych do uzyskania za poszczególne rodzaje zadań przedstawiono w poniższej tabeli.

Rodzaj zadań	Liczba zadań	Łączna liczba punktów	Udział w wyniku sumarycznym
zamknięte	12–16	ok. 16	ok. 40%
otwarte	10–14	ok. 24	ok. 60%
RAZEM	22–30	40	100%

² Czas trwania egzaminu może zostać wydłużony w przypadku zdających ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym – z niepełnosprawnościami. Szczegóły są określone w *Komunikacie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu eksternistycznego dla danej sesji egzaminacyjnej.*

ZASADY OCENIANIA

Zadania zamknięte i zadania otwarte z luką

Zadania zamknięte i zadania otwarte z luką są oceniane – w zależności od maksymalnej liczby punktów, jaką można uzyskać za rozwiązanie danego zadania – zgodnie z poniższymi zasadami:

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

albo

2 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna.

1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna lub odpowiedź niepełna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zadania otwarte krótkiej odpowiedzi

Za poprawne rozwiązanie zadania otwartego będzie można otrzymać 1, 2 lub 3 punkty. Za każde poprawne rozwiązanie, inne niż opisane w zasadach oceniania, można przyznać maksymalną liczbę punktów, o ile rozwiązanie jest merytorycznie poprawne, zgodne z poleceniem i warunkami zadania.

MATERIAŁY I PRZYBORY POMOCNICZE NA EGZAMINIE Z HISTORII I TERAŻNIEJSZOŚCI

Na egzaminie eksternistycznym z historii i terażniejszości z branżowej szkoły I stopnia zdający może posługiwać się lupą.

Szczegółowe informacje dotyczące materiałów i przyborów pomocniczych, z których mogą korzystać zdający na eksternistycznym z wiedzy o społeczeństwie (w tym osoby, którym dostosowano warunki przeprowadzenia egzaminu), będą ogłaszane w komunikacie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

2.

Przykładowy arkusz egzaminacyjny z zasadami oceniania rozwiązań zadań

W Informatorze zamieszczono *Przykładowy arkusz egzaminacyjny* oraz *Zasady oceniania rozwiązań zadań*. Przy każdym zadaniu w arkuszu podano (po numerze zadania) liczbę punktów możliwych do uzyskania za jego rozwiązanie. W *Zasadach oceniania rozwiązań zadań* dla każdego zadania podano:

- najważniejsze wymagania ogólne i szczegółowe, które są sprawdzane w danym zadaniu
- zasady oceniania rozwiązań zadań
- poprawne rozwiązanie każdego zadania zamkniętego oraz przykładowe rozwiązanie każdego zadania otwartego.

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

PESEL (<i>wypełnia zdający</i>) <table border="1" style="margin: auto;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>													BHTP–100–25XX

EGZAMIN EKSTERNISTYCZNY Z HISTORII I TERAŹNIEJSZOŚCI BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA

DATA: [dzień miesiąc rok]

CZAS PRACY: **120 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **40**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 23 strony (zadania 1–22). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Zapoznaj się uważnie ze źródłami, a następnie wykonaj zadania umieszczone pod nimi. Odpowiadaj własnymi słowami – chyba że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tyłu odpowiedzi, o ile Cię poproszono.
3. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu albo pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
7. Na tej stronie i na karcie punktowania w wyznaczonych miejscach wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
8. Pamiętaj, że w razie stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych lub zakłócania prawidłowego przebiegu egzaminu w sposób, który utrudnia pracę pozostałym osobom zdającym, przewodniczący zespołu nadzorującego przerywa i unieważnia egzamin eksternistyczny.

Życzymy powodzenia!

Zadanie 1. (0–1)

Fragment opracowania

Normy społeczne:

Zasada wzajemności – reguła, w ramach której w relacji społecznej określone są uprawnienia i obowiązki partnerów wobec siebie; to, co jeden musi czynić wobec drugiego, jest tym, czego drugi może oczekiwać, i to, czego pierwszy może oczekiwać, jest powinnością drugiego.

Zasada zaufania – wyrażone w działaniu wobec partnera relacji społecznej oczekiwanie, że jego reakcje będą dla nas korzystne.

Zwyczaj – reguła o charakterze konwencjonalnym, spontanicznie wytwarzająca się w zbiorowości, dotycząca codziennego przebiegu życia społecznego.

Na podstawie: P. Sztompka, *Socjologia. Analiza społeczeństwa*, Kraków 2002, s. 111, 287, 326.

Do każdego opisu zachowania przyporządkuj nazwę normy społecznej, która została złamana w wyniku tego zachowania.

	Opis zachowania	Nazwa złamanej normy społecznej
1.	Nastoletni Ryszard nie ustąpił miejsca w autobusie nieznamym staruszce.	
2.	Michał pomógł w wykonaniu zadania Janowi, a potem Jan nie wyraził chęci pomocy Michałowi, przy czym Michał nie prosił o to.	

Zadanie 2. (0–2)

Fragment tekstu publicystycznego

Internet to medium, którego dynamiczny rozwój i potencjał potrafią wykorzystać przede wszystkim młodzi ludzie. [...] Dziś trudno wyobrazić sobie nastolatka, który potrafiłby obejść się bez nowych technologii. Dzieci nie pytają, skąd się wziął internet, nie pamiętają także czasów pierwszych telefonów komórkowych czy komputerów stacjonarnych. Młodzi ludzie wychowali się już w otoczeniu nowych technologii.

www.ore.edu.pl/... J.Gursztyn.pdf

Sformułuj przykład negatywnego oraz przykład pozytywnego skutku opisanej sytuacji na rozwój dzieci i młodzieży.

1. Skutek negatywny: .....
- .....
- .....
- .....

2. Skutek pozytywny: .....

.....

.....

.....

Zadanie 3. (0–1)

Rysunek

m.facebook.com/galeria.mleczko

Uzasadnij, że na rysunku przedstawiono konflikt pokoleń.

.....

.....

.....

Zadanie 4.

Fragment opracowania

Konstytucja uwzględniała dwie instytucje demokracji [...]. Jedną stanowiła instytucja inicjatywy ludowej [...]. Określona grupa obywateli (100 tysięcy) mogła wystąpić z propozycjami zmian konstytucji [...]. Instytucja druga to referendum. [...] W ciągu 90 dni od daty uchwalenia każdej ustawy 50 tysięcy obywateli lub osiem kantonów miało prawo wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie referendum, mogącym spowodować odrzucenie przyjętej ustawy.

Na podstawie: G. Górski, S. Salmonowicz, *Historia ustrojów państw*, Warszawa 2001, s. 552.

Zadanie 4.1. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz odpowiedź A lub B i jej uzasadnienie 1., 2. albo 3.

Powyższy tekst dotyczy instytucji demokracji

A.	bezpośredniej,	o czym świadczy	1.	udział w debacie dotyczącej ważnych spraw wydelegowanych przedstawicieli danej społeczności.
			2.	podejmowanie przez władzę wykonawczą decyzji dotyczących najważniejszych spraw państwa.
B.	przedstawicielskiej,		3.	udział w podejmowaniu decyzji wszystkich członków wspólnoty mających prawa obywatelskie.

Zadanie 4.2. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W tekście opisane są instytucje ustrojowe

- A. Belgii.
- B. Szwajcarii.
- C. Niemiec.
- D. Francji.

Zadanie 5. (0–1)

Do każdego opisu przyporządkuj właściwą nazwę postawy społecznej. Odpowiedzi wybierz spośród podanych: *ksenofobia*, *szowinizm*, *kosmopolityzm*.

	Opis postawy	Nazwa
1.	Ideologia i postawa społeczno-polityczna stanowiąca skrajną postać nacjonalizmu, wyrażająca się w bezkrytycznym stosunku do własnego narodu oraz w pogardzie do innych narodów.	
2.	Rodzaj ideologii głoszącej zanikanie więzi narodowych, społecznych i historycznych, preferującej postawy skierowane na integrację w ramach struktur ponadpaństwowych.	

Na podstawie: *Leksykon politologii*, Wrocław 2002, s. 196, 444.

Zadanie 6. (0–2)**Fragment rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ**

Ponieważ uznanie przyrodzonej godności oraz równych i niezbywalnych praw wszystkich członków rodziny ludzkiej stanowi podstawę wolności, sprawiedliwości i pokoju na świecie; [...] ponieważ istotne jest, by prawa człowieka były chronione przez przepisy prawne [...].

Zgromadzenie Ogólne

Ogłasza niniejszą [...] Deklarację Praw Człowieka [...].

Artykuł 1

Wszystkie istoty ludzkie rodzą się wolne i równe w godności i prawach. [...]

Artykuł 2

Każda osoba jest uprawniona do korzystania ze wszystkich praw i wolności ogłoszonych w niniejszej Deklaracji bez jakiegokolwiek różnicy, zwłaszcza ze względu na rasę, kolor skóry, płeć, język, religię, poglądy polityczne lub jakiegokolwiek inne, pochodzenie narodowe lub społeczne, majątek, urodzenie lub jakiegokolwiek inną sytuację.

<https://www.libr.sejm.gov.pl>

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe. W uzasadnieniu swojego wyboru odnieś się do unormowań z przytoczonego dokumentu.

1.	Prawa zawarte w powyższym dokumencie mają charakter powszechny.	P	F
----	---	----------	----------

Uzasadnienie: .....

.....

2.	Każdy człowiek może zrzec się praw zawartych w powyższym dokumencie.	P	F
----	--	----------	----------

Uzasadnienie: .....

.....

Zadanie 7. (0–2)

Fragment *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*

- A. Art. 65.1. Każdemu zapewnia się wolność wyboru i wykonywania zawodu [...].
- B. Art. 58.1. Każdemu zapewnia się wolność zrzeszania się. [...]
- C. Art. 53.1. Każdemu zapewnia się wolność sumienia i religii. [...]
- D. Art. 73. Każdemu zapewnia się wolność twórczości artystycznej i badań naukowych [...].

Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 (stan prawny na 10 czerwca 2022 r.).

Spośród konstytucyjnych praw i wolności oznaczonych literami A–D wybierz wolność i prawo osobiste oraz wolność i prawo polityczne. W każdym wierszu tabeli zaznacz właściwą literę.

1.	wolność i prawo osobiste	A	B	C	D
2.	wolność i prawo polityczne	A	B	C	D

Zadanie 8. (0–1)

Uzupełnij tabelę. Wpisz nazwy właściwych organów państwowych wymienionych w *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, które reprezentują podane rodzaje władzy.

	Rodzaje władzy	Nazwy organów	
1.	Władza ustawodawcza		Senat RP
2.	Władza wykonawcza	Prezydent RP	
3.	Władza sędziowska		trybunały

Zadanie 9. (0–2)**Fragmety ustawy o samorządzie gminnym**

Art. 6.1. Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym.

Art. 8.1. Ustawy mogą nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Dz.U. z 2001 r. nr 142, poz. 1591 (stan prawny na 10 czerwca 2022 r.).

Uzupełnij tabelę. Do każdego rodzaju zadań gminy wymienionych w ustawie przyporządkuj po dwa przykłady tych zadań, wybrane spośród podanych poniżej.

promocja gminy • nadawanie obywatelstwa polskiego • organizacja lokalnego transportu zbiorowego • wydawanie dokumentów stwierdzających tożsamość • przyjmowanie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński

	Rodzaje zadań gminy	Przykłady zadań
1.	wskazane w art. 6 ust. 1. ustawy	<ul style="list-style-type: none"> • .... • ....
2.	wskazane w art. 8 ust. 1. ustawy	<ul style="list-style-type: none"> • .... • ....

Zadanie 10. (0–2)

Mapa

J. Skodlarski, *Zarys historii gospodarczej Polski*, Warszawa 2007, s. 341.

Uzupełnij zdania. Wybierz właściwe nazwy regionów spośród podanych poniżej.

Dolny Śląsk • Galicja Wschodnia • Mazowsze • Małopolska • Podlasie • Wileńszczyzna •
Pomorze Zachodnie • Wielkopolska

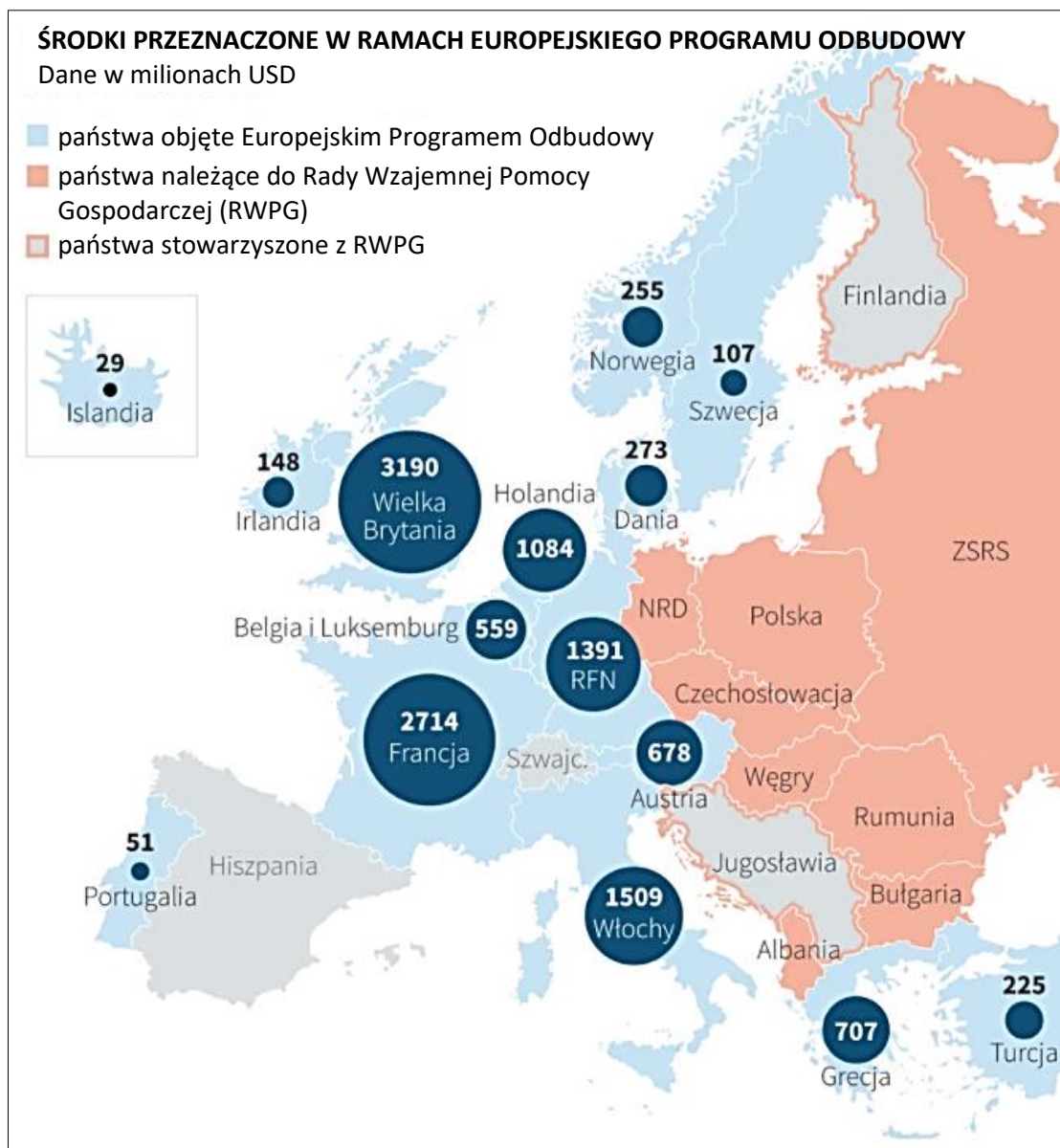
1. Po II wojnie światowej Polska utraciła m.in. ....

i .....

2. Po II wojnie światowej Polska zyskała m.in. ....

i .....

Zadanie 11. (0–2)**Mapa**<https://forbes.pl>

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Pomoc gospodarcza przekazana w ramach Europejskiego Programu Odbudowy pochodziła ze środków USA.	P	F
2.	Największą pomoc w ramach Europejskiego Programu Odbudowy otrzymała Wielka Brytania.	P	F
3.	Mapa jest potwierdzeniem tego, że RWPG została utworzona w celu przyjęcia środków w ramach planu Marshalla.	P	F

Zadanie 12. (0–2)

Fragmenty opracowania historycznego

Fragment 1.

Najważniejsze znaczenie miała rezolucja z 7 lipca, zgłoszona wspólnie przez Wielką Brytanię i Francję, o wysłaniu wojsk pod flagą ONZ i o Połączonym Dowództwie, na którego czele miał stanąć oficer wyznaczony przez prezydenta Stanów Zjednoczonych. Został nim gen. Douglas MacArthur. To on 1 lipca wydał rozkaz przerzucenia z Japonii regularnych amerykańskich wojsk lądowych. Amerykanie wysadzili desant oraz zaatakowali pozycje przeciwnika w rejonie Tegu. Wojska ONZ zmusiły oddziały Północy do odwrotu na całym froncie, 25 września wyzwoliły Seul, a 23 października zajęły Phenian. Armia Północy została rozbita.

Fragment 2.

Komuniści 30 stycznia 1968 r. rozpoczęli zaskakującą ofensywę „Tet”. Była ona próbą przeniesienia działań z dżungli do miast. Prócz Sajgonu i Hue zaatakowano 90 innych miejscowości. Intensywne walki trwały do 25 lutego. Atakujący zostali rozbici, z rąk komunistów odbito Hue, gdzie zdążyli oni już masowo przeprowadzić tzw. eliminację wrogów ludu. Niepowodzeniem zakończyło się również oblężenie przez 20 tys. żołnierzy [...] bazy amerykańskiej piechoty morskiej w Khe Sanh.

Na podstawie: K. Kubiak, *Globalne starcie, lokalne okopy*, [w:] *Zimna wojna 1946–91*, „Pomocnik Historyczny”, 1/2016, s. 89, 93.

Do każdego fragmentu tekstu opisującego konflikty zimnowojennej konfrontacji mocarstw dopasuj nazwę konfliktu (oznaczonego literami A–D). W każdym wierszu tabeli zaznacz właściwą literę.

- A. interwencja w Afganistanie
- B. wojna koreańska
- C. wojna wietnamska
- D. kryzys kubański

1.	fragment 1.	A	B	C	D
2.	fragment 2.	A	B	C	D

Zadanie 13. (0–1)

Fragment opracowania historycznego

W 1958 roku Mao Zetong ogłosił, że w trakcie następnych pięciu lat produkcja przemysłowa zostanie zwiększona ponad sześciokrotnie. Zbiory miały z kolei wzrosnąć dwukrotnie. Plan, określany mianem Wielkiego Skoku, doprowadził jednak do zapaści gospodarczej i do potwornej klęski głodu. Zanim się z niego wycofano na początku 1961 roku, zmarły dziesiątki milionów ludzi.

Na podstawie: <https://wielkahistoria.pl>

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Tekst dotyczy wydarzeń, do których doszło w

- A. Wietnamie.
- B. Korei.
- C. Chinach.
- D. Japonii.

Zadanie 14.**Fragmety opracowań**

- A. Rada Główna Episkopatu wezwała do obrony godności i praw człowieka. Prymas Józef Glemp powołał Prymasowski Komitet Pomocy Osobom Pozbawionym Wolności.
- B. O aresztowaniu kardynała Stefana Wyszyńskiego zdecydowali przebywający w ZSRR Bierut i Mazur wraz z kierownictwem Kremla. Miejsce uwięzienia prymasa pozostawało w najgłębszej tajemnicy.
- C. W uroczystościach w Gnieźnie, w rocznicę 1000-lecia chrztu państwa polskiego, nie uczestniczył papież Paweł VI, ponieważ przewodniczący Rady Państwa Ochab odmówił zgody na jego przyjazd do Polski.
- D. Biskupi wystosowali do rządu PRL list, nazwany *Non possumus*, w którym opisano naruszanie przez władze dwustronnego porozumienia w tym: usuwanie religii ze szkół i ograniczanie wydawnictw katolickich.

Na podstawie: A. Dudek, T. Marszałkowski, *Walki uliczne w PRL 1956–1989*, Kraków 1999, s. 86–87, W. Roszkowski, *Historia Polski 1914–1994*, s. 219–220, 279, 377.

Zadanie 14.1. (0–2)

Spośród wydarzeń opisanych we fragmentach tekstów (oznaczonych literami A–D) wybierz fragment opisujący wydarzenie chronologicznie pierwsze i wydarzenie chronologicznie ostatnie. W każdym wierszu tabeli zaznacz właściwą literę.

1.	wydarzenie chronologicznie pierwsze	A	B	C	D
2.	wydarzenie chronologicznie ostatnie	A	B	C	D

Zadanie 14.2. (0–1)**Uzupełnij zdanie.**

Działania władz wobec Kościoła związane z obchodami Millenium zostały przedstawione we fragmencie tekstu oznaczonym literą .....

Zadanie 15.

Źródło 1. Fragmenty opracowania historycznego

Fragment 1.

Wieczorem przed kamerami trójmiejskiej telewizji wystąpił wicepremier Stanisław Kociołek, aby zaapelować do robotników o powrót do pracy. W ten sposób ludzie, którzy posłuchali apelu wicepremiera i rankiem 17 grudnia udali się do pracy, zostali wciągnięci w pułapkę. Tego dnia w wyniku użycia broni palnej przez wojsko oraz w trakcie późniejszych walk ulicznych zginęło aż 18 osób.

Fragment 2.

O świcie kończąca pracę trzecia zmiana pracowników pozostała w zakładzie. Kiedy dołączyli do niej robotnicy przybyli do pracy na pierwszą zmianę, zdecydowano o wyjściu na ulicę. Pochód, do którego przyłączyli się pracownicy innych poznańskich zakładów, skierował się na plac Stalina (obecnie – Adama Mickiewicza), gdzie mieściła się siedziba władz miejskich. Hasła wznoszone przez uczestników zamieszek szybko nabrały charakteru zdecydowanie antykomunistycznego i antyradzieckiego.

Fragment 3.

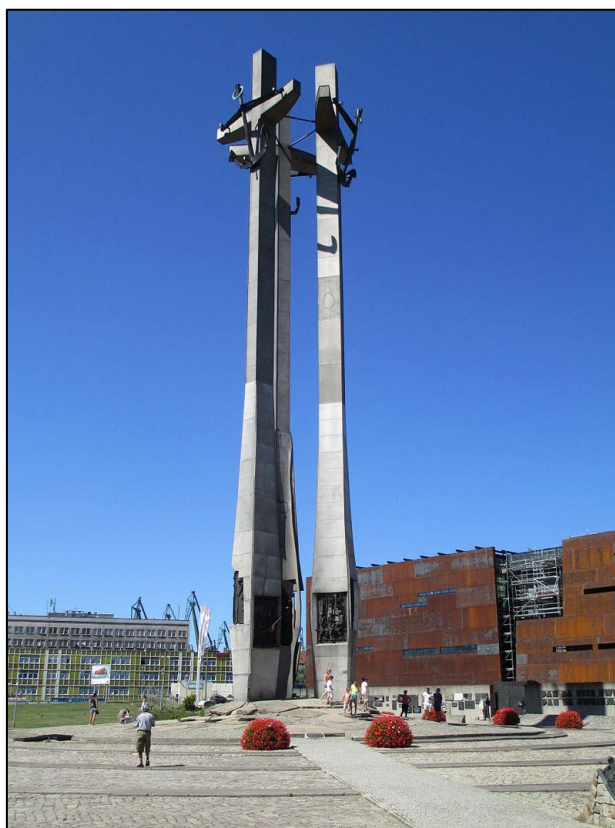
Minister szkolnictwa wyższego relegował z Uniwersytetu Warszawskiego dwóch studentów: Adama Michnika i Henryka Szlajfera. Powodem było przekazanie przez nich informacji o protestach przeciw zawieszeniu *Dziadów* korespondentowi „Le Monde”. Dwie godziny przed rozpoczęciem wiecu w okolicy dziedzińca Uniwersytetu pojawiło się kilka autobusów wypełnionych „aktywem robotniczym”. W czasie odczytywania rezolucji studenci zostali zaatakowani przez aktywistów uzbrojonych w pałki wykonane z metalowych prętów powleczonych gumą.

Fragment 4.

W Radomiu strajkujący robotnicy Zakładów Mechanicznych imienia Waltera, do których przyłączyli się pracownicy innych fabryk, wyszli na ulice i udali się pod gmach Komitetu Wojewódzkiego. Przerażeni działacze partyjni pośpiesznie opuścili budynek KW, do którego wtargnęli demonstranci. Niektórzy spośród nich rozpoczęli plądrowanie budynku.

Na podstawie: A. Dudek, Z. Zblewski, *Utopia nad Wisłą. Historia Peerelu*, Warszawa – Bielsko-Biała 2008, s. 134, 198, 213, 251.

Źródło 2. Fotografia

<https://pl.wikipedia.org>

Zadanie 15.1. (0–1)

Napisz, który fragment oznaczony cyframi 1.–4. opracowania historycznego (źródło 1.) zawiera opis wydarzeń upamiętnionych przez wzniesienie pomnika ukazanego na fotografii (źródło 2.). W uzasadnieniu odpowiedzi odwołaj się do obu źródeł.

Oznaczenie fragmentu: .....

Uzasadnienie: .....
.....
.....

Zadanie 15.2. (0–2)

Podaj rok, w którym miały miejsce wydarzenia opisane we fragmentach 2. i 3. opracowania historycznego (źródło 1.).

Fragment 2.: .....

Fragment 3.: .....

Zadanie 16. (0–1)

Źródło 1. Fragment tekstu publicystycznego

Nie krytykowali systemu jako systemu, lecz jako system wartości. Ideologicznie nawiązywali do bitników, więc przeciwstawiali się normom obyczajowym. Ich negacja kapitalizmu była – w gruncie rzeczy – odrzuceniem stylu życia amerykańskiego społeczeństwa konsumpcyjnego. Nawoływali do przemiany mentalności, do wyzbycia się uprzedzeń, mitów, zahamowań. Jednym ze wzorów była Janis Joplin, która w 1962 roku, jako studentka University of Texas wzbudzała zaciekawienie, ponieważ chodziła boso i ciągle nosiła cytrę, aby mieć ją pod ręką, gdy poczuje potrzebę zaśpiewania piosenki.

Na podstawie: <https://www.histmag.org>

Źródło 2. Kadr z filmu M. Formana *Hair*

<https://www.filmweb.pl>

Rozstrzygnij, czy oba źródła dotyczą tej samej subkultury młodzieżowej. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do obu źródeł.

Rozstrzygnięcie: .....

Uzasadnienie: .....

.....
.....

Zadanie 17.**Źródło 1. Fragment opracowania historycznego**

Na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych wszystkie podporządkowane dotąd Moskwie państwa Europy Środkowej oraz Bałkanów odzyskały suwerenność państwową, a także zaczęły demokratyzować swoje ustroje polityczne oraz wprowadzać reformy ekonomiczne, liberalizujące gospodarki narodowe, pogrążone najczęściej w głębokim kryzysie.

Na podstawie: *Najnowsza historia świata, 1979–1995*, red. A. Patek, J. Rydel, J.J. Węc, t. 3, Kraków 2003, s. 107.

Źródło 2. Fotografia

<https://www.tygodnik.tvp.pl>

Zadanie 17.1. (0–1)

Podaj nazwę przyjętą w historiografii na określenie przemian, których dotyczą oba źródła.

.....

Zadanie 17.2. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Fotografia (źródło 2.) dokumentuje wydarzenia, do których doszło w

- A. Moskwie.
- B. Pradze.
- C. Berlinie.
- D. Budapeszcie.

Zadanie 18. (0–1)

Fragmenty opracowania historycznego

Fragment 1.

Generał Wojciech Jaruzelski został wybrany na urząd prezydenta. Podczas głosowania w Zgromadzeniu Narodowym, spośród 544 głosujących za jego kandydaturą padło 270 głosów wobec 233 głosów sprzeciwu i 34 wstrzymujących się.

Fragment 2.

Na początku kwietnia doszło do podpisania dokumentów „okrągłego stołu”. Najważniejsze okazało się porozumienie polityczne, oznaczające powrót na scenę „Solidarności” oraz kontrakt przedwyborczy.

Fragment 3.

Pierwsze częściowo wolne wybory w powojennej Polsce stały się sukcesem opozycji. W pierwszej turze na 161 miejsc przewidzianych dla niej w sejmie wprowadzono od razu 160 kandydatów, a na 100 miejsc w senacie – 92 kandydatów.

Fragment 4.

Sejm powołał Tadeusza Mazowieckiego na urząd premiera. Mazowiecki wygłosił przemówienie programowe, w którym nakreślił główne wytyczne przełomowej reformy politycznej oraz polityki zagranicznej i gospodarczej.

Na podstawie: W. Roszkowski, *Historia Polski 1914–1994*, s. 402–406.

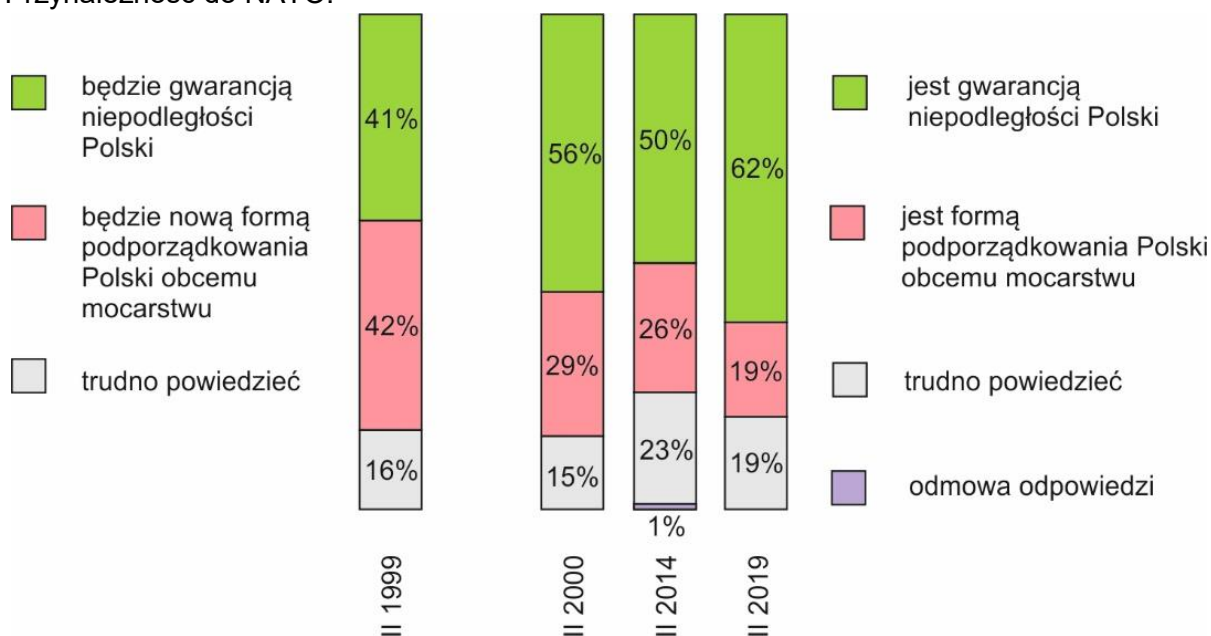
Który z tekstów opisuje wydarzenie, do którego doszło najpóźniej? Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Fragment 1.
- B. Fragment 2.
- C. Fragment 3.
- D. Fragment 4.

Zadanie 19. (0–1)**Wykres. Poglądy Polaków na temat przynależności Polski do NATO**

Przynależność do NATO:

Na podstawie: 20 lat członkostwa Polski w NATO, Komunikat z badań CBOS, Nr 31/2019, s. 9.

Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	W roku przystąpienia Polski do NATO nieznacznie więcej respondentów obawiało się, że przynależność do tej organizacji będzie nową formą podporządkowania państwa obcemu mocarstwu, niż twierdziło, że będzie to gwarancją niepodległości Polski.	P	F
2.	Odsetek osób, które uznawały polskie członkostwo w NATO jako wyraz ograniczenia suwerenności, systematycznie malał.	P	F

Zadanie 20.1. (0–2)

Dokończ zdania 1. i 2. Zaznacz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

1. Traktat, którego fragment przytoczono, został podpisany w 1992 roku w

- A. Nicei.
- B. Paryżu.
- C. Lizbonie.
- D. Maastricht.

2. Państwo, którego przedstawiciele podpisali powyższy traktat w 1992 roku, zostało oznaczone na mapie numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

Zadanie 20.2. (0–3)

Uzupełnij tabelę. Do każdego roku dopisz nazwę państwa, które wtedy zostało włączone do Unii Europejskiej i numer, którym oznaczono to państwo na mapie.

	Rok rozszerzenia	Nazwa państwa	Numer na mapie
1.	2004		
2.	2007		
3.	2013		

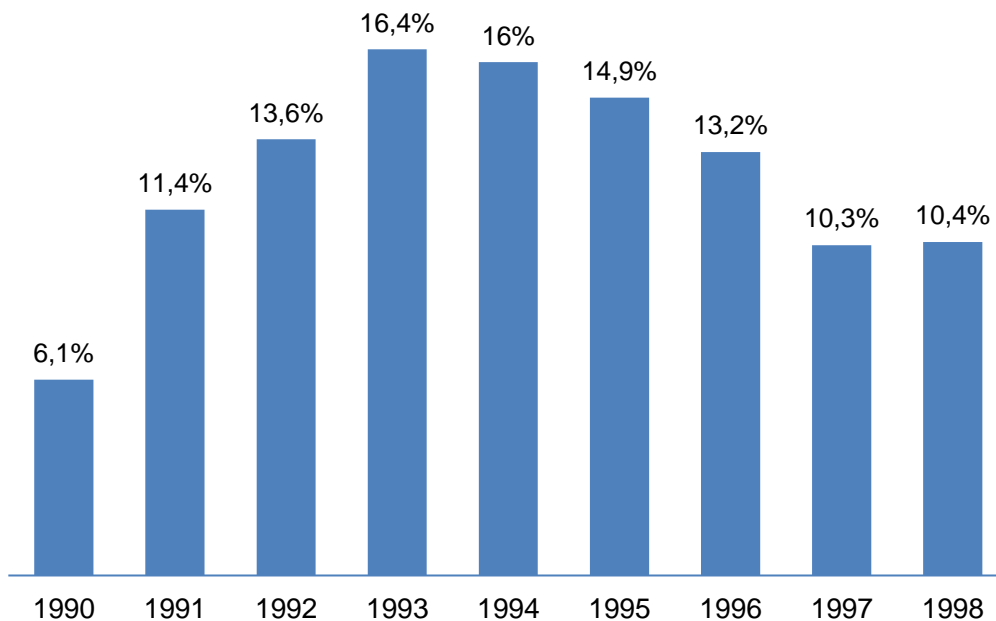
Zadanie 21. (0–1)

Źródło 1. Fragment opracowania historycznego

Jednym z głównych celów rządu Mazowieckiego stało się powstrzymanie rozkładu gospodarki. [...] W celu ograniczenia przyczyn inflacji rząd wprowadził progresywne opodatkowanie ponadnormatywnego wzrostu wynagrodzeń w przedsiębiorstwach państwowych. [...] Rząd starał się zmusić przedsiębiorstwa państwowe do racjonalizacji działalności np. przez redukcję niepotrzebnego zatrudnienia i zapasów.

W. Roszkowski, *Historia Polski 1914–1994*, s. 409.

Źródło 2. Wykres. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Na podstawie: stat.gov.pl/obszary-tematyczne

Uzasadnij, że na wykresie przedstawiono społeczne następstwo reform gospodarczych opisanych w tekście.

.....

.....

.....

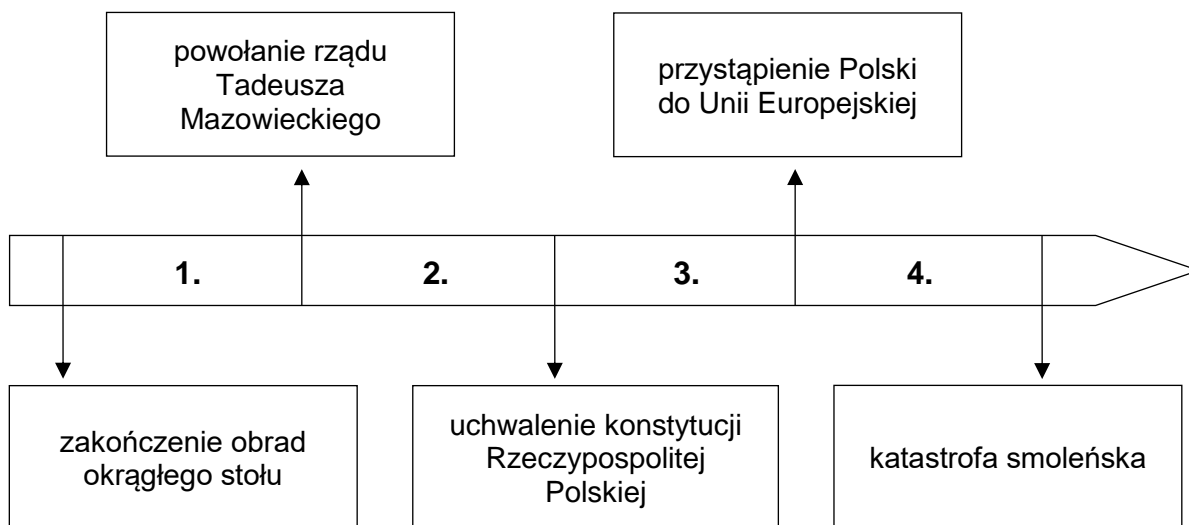
.....

Zadanie 22. (0–2)

Źródło 1. Plakaty wyborcze

Źródło 2. Taśma chronologiczna

Dokończ zdania 1. i 2. Zaznacz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

1. Plakaty pochodzą z wyborów prezydenckich przeprowadzonych w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

2. Następcą prezydenta RP wybranego w tych wyborach był

- A.** Lech Wałęsa.
- B.** Bronisław Komorowski.
- C.** Aleksander Kwaśniewski.
- D.** Wojciech Jaruzelski.

Brudnopis

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa. Zdający: 1) rozumie podstawowe zagadnienia życia społecznego, polityki i prawa [...].	I. Wiedza o podstawach życia społecznego. Zdający: 1) wyjaśnia, dlaczego człowieka rozumie się w tradycji jako „istotę społeczną” (<i>animal sociale</i>), charakteryzuje odgrywane przez niego role społeczne [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne uzupełnienie tabeli.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. zwyczaj

2. zasada wzajemności

Zadanie 2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa. Zdający: 2) ma rzetelną wiedzę o najważniejszych przemianach kulturowych [...] w Polsce i na świecie po 1945 roku aż do współczesności. II. W aspekcie stosunku do dobra, przyjęcia go jako głównego kryterium wartościowania moralnego, odróżniania go od zła oraz ćwiczenia w ocenie intencji i skutków według słuszności, pożytku i szkody. Zdający: 2) rozumie przemiany współczesności między innymi w kategoriach ciągłości i zmiany (lub zerwania) względem podstaw, z których wyrasta nasza ojczyzna [...].	V. Świat i Polska w pierwszych dwóch dekadach XXI. Zdający: 2) przedstawia kulturowe, społeczne i ekonomiczne konsekwencje rozwoju internetu i technologii cyfrowych.

Zasady oceniania

- 2 pkt – odpowiedź zawierająca sformułowanie dwóch przykładów.
 1 pkt – odpowiedź zawierająca sformułowanie jednego przykładu.
 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

1. Uzależnienie cyfrowe (uzależnienie od gier i mediów społecznościowych) / zaburzenia emocjonalne / anonimowość wywołuje skłonność do nieetycznych zachowań / kłopoty w relacjach na żywo / brak kontaktów z rówieśnikami.
2. Kształtowanie zainteresowań / dobre przygotowanie do pracy / poszerzanie wiedzy / organizowanie rozrywki / nauka online / inicjacja kulturalna dzieci.

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa. Zdający: 1) rozumie podstawowe zagadnienia życia społecznego [...]; 2) ma rzetelną wiedzę o najważniejszych przemianach kulturowych [...] w Polsce i na świecie po 1945 roku aż do współczesności.	I. Wiedza o podstawach życia społecznego. Zdający: 3) wyróżnia podstawowe sposoby realizacji społecznego bytu człowieka: rodzinę [...].

Zasady oceniania

- 1 pkt – odpowiedź poprawna.
 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

W satyrycznym rysunku autor zwraca uwagę na to, że pokolenia, które bawiły się w dzieciństwie różnymi zabawkami, różnie postrzegają świat, mają różne doświadczenia, trudno jest się im porozumieć.

Zadanie 4. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa. Zdający: 1) rozumie podstawowe zagadnienia [...] polityki i prawa, potrzebne do uzyskania orientacji w przemianach w życiu narodów i państw [...];	I. Wiedza o podstawach życia społecznego. Zdający: 6) wyjaśnia pojęcie demokracji na przykładzie ustrojów wybranych współczesnych państw.

2) ma rzetelną wiedzę o najważniejszych przemianach kulturowych [...] na świecie po 1945 roku aż do współczesności.	
---	--

4.1.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A3

4.2.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

Zadanie 5. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa. Zdający: 1) rozumie podstawowe zagadnienia życia społecznego [...] potrzebne do uzyskania orientacji w przemianach w życiu narodów i państw oraz genezie i naturze wielkich problemów współczesnego świata.	I. Wiedza o podstawach życia społecznego. Zdający: 5) wyjaśnia [...] czym różni się [patriotyzm] od szowinizmu i kosmopolityzmu [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne uzupełnienie tabeli.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. szowinizm

2. kosmopolityzm

Zadanie 6. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa. Zdający: 1) rozumie podstawowe zagadnienia życia społecznego, [...] prawa, potrzebne do uzyskania orientacji w przemianach w życiu narodów i państw oraz genezie i naturze wielkich problemów współczesnego świata.	I. Wiedza o podstawach życia społecznego. Zdający: 7) wyjaśnia podstawy i treść praw człowieka oraz ich związek z dziedzictwem cywilizacji zachodniej [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawna ocena dwóch zdań wraz z uzasadnieniami.

1 pkt – poprawna ocena dwóch zdań.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. P

Przykładowe uzasadnienie: Zgodnie z artykułem 2. Deklaracji prawa w niej zawarte przysługują wszystkim ludziom / każdej osobie.

2. F

Przykładowe uzasadnienie: We wstępie stwierdzono, że prawa człowieka są niezbywalne, co oznacza, że nie można człowieka pozbawić tych praw, a człowiek nie może się ich zrzec.

Zadanie 7. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa. Zdający: 2) ma rzetelną wiedzę o najważniejszych przemianach [...] społecznych [...] w Polsce [...].	VI. Świat i Polska w latach 1991–2001. Zdający: 2) charakteryzuje główne postanowienia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 ([...] prawa i obowiązki obywatela Rzeczypospolitej Polskiej [...]).

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca dwa poprawne zaznaczenia.

1 pkt – odpowiedź zawierająca jedno poprawne zaznaczenie.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. C

2. B

Zadanie 8. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa. Zdający: 2) ma rzetelną wiedzę o najważniejszych przemianach kulturowych politycznych, społecznych [...] w Polsce [...].	VI. Świat i Polska w latach 1991–2001. Zdający: 3) charakteryzuje główne postanowienia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 ([...] trójpodział władzy [...]).

Zasady oceniania

- 1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne uzupełnienie tabeli.
0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. Sejm RP
2. Rada Ministrów RP
3. sądy

Zadanie 9. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa. Zdający: 1) rozumie podstawowe zagadnienia życia społecznego, polityki i prawa, potrzebne do uzyskania orientacji w przemianach w życiu narodów i państw oraz genezie i naturze wielkich problemów współczesnego świata; 2) ma rzetelną wiedzę o najważniejszych przemianach kulturowych, politycznych, społecznych [...] w Polsce [...].	I. Wiedza o podstawach życia społecznego. Zdający: 4) wyjaśnia znaczenie wspólnoty samorządowej; VII. Świat i Polska w pierwszych dwóch dekadach XXI wieku. Zdający: 3) przedstawia zakres działania poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego (gmina [...]) w Rzeczypospolitej Polskiej [...].

Zasady oceniania

- 2 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne uzupełnienie dwóch komórek.
1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne uzupełnienie jednej komórki.
0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. organizacja lokalnego transportu zbiorowego, promocja gminy
2. wydawanie dokumentów stwierdzających tożsamość, przyjmowanie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński

Zadanie 10. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa. Zdający: 2) ma rzetelną wiedzę o najważniejszych przemianach [...] politycznych [...] w Polsce [...] po 1945 roku aż do współczesności.	II. Świat i Polska w latach 1945–1956. Zdający: 5) charakteryzuje skutki II wojny światowej dla Polski.

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne uzupełnienie dwóch zdań.

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne uzupełnienie jednego zdania albo po jednym uzupełnieniu w obu zdaniach.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. Wileńszczyznę, Galicję Wschodnią
2. Dolny Śląsk, Pomorze Zachodnie

Zadanie 11. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. W aspekcie stosunku do dobra, przyjęcia go jako głównego kryterium wartościowania moralnego, odróżniania go od zła oraz ćwiczenia w ocenie intencji i skutków według słuszności pożytku i szkody. Zdający: 1) samodzielnie i sprawiedliwie ocena przemiany zachodzące [...] na świecie od zakończenia II wojny światowej. 2) ma rzetelną wiedzę o najważniejszych przemianach [...] gospodarczych [...] na świecie po 1945 roku aż do współczesności.	II. Świat i Polska w latach 1945–1956. Zdający: 1) charakteryzuje konsekwencje polityczne, społeczne, ekonomiczne [...] II wojny światowej dla świata.

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca trzy prawidłowe wskazania.

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. P
2. P
3. F

Zadanie 12. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa. Zdający: 2) ma rzetelną wiedzę o najważniejszych przemianach [...] politycznych [...] na świecie po 1945 roku aż do współczesności.	II. Świat i Polska w latach 1945–1956. Zdający: 2) wyjaśnia genezę i znaczenie pojęcia zimnej wojny oraz żelaznej kurtyny; III. Świat i Polska w latach 1956–1970. Zdający: 3) opisuje główne pola zimnowojennej konfrontacji mocarstw w latach 1956–1970.

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca dwie prawidłowe litery.

1 pkt – odpowiedź zawierająca jedną prawidłową literę.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. B

2. C

Zadanie 13. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa. Zdający: 2) ma rzetelną wiedzę o najważniejszych przemianach kulturowych politycznych [...] na świecie po 1945 roku aż do współczesności.	II. Świat i Polska w latach 1945–1956. Zdający: 4) charakteryzuje znaczenie przejęcia władzy w Chinach przez komunistów w 1949 roku oraz system rządów Mao Zedonga (największe ludobójstwo po 1945 roku w czasie Wielkiego Skoku).

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 14. (0–3)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa. Zdający:	III. Świat i Polska w latach 1956–1970. Zdający: 4) charakteryzuje sposoby walki reżimu PRL z Kościołem katolickim w latach 60 i 70. [...].

2) ma rzetelną wiedzę o najważniejszych przemianach kulturowych, politycznych, społecznych [...] w Polsce [...] po 1945 roku aż do współczesności.	V. Świat i Polska w latach 1980–1991. Zdający: 3) charakteryzuje rolę Kościoła katolickiego w Polsce w okresie po wprowadzeniu stanu wojennego (pomoc wszystkim prześladowanym [...]).
--	--

14.1.**Zasady oceniania**

2 pkt – odpowiedź zawierająca dwie prawidłowe litery.

1 pkt – odpowiedź zawierająca jedną prawidłową literę.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. D

2. A

14.2.**Zasady oceniania**

1 pkt – poprawne uzupełnienie zdania.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 15. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa. Zdający: 1) rozumie podstawowe zagadnienia życia społecznego, polityki i prawa [...]. 2) ma rzetelną wiedzę o najważniejszych przemianach [...] politycznych, społecznych [...] w Polsce [...] po 1945 roku aż do współczesności.</p> <p>II. W aspekcie stosunku do dobra, przyjęcia go jako głównego kryterium wartościowania moralnego, odróżniania go od zła oraz ćwiczenia w ocenie intencji i skutków według słuszności, pożytku i szkody. Zdający: 1) samodzielnie i sprawiedliwie ocenia przemiany zachodzące w Polsce [...] od zakończenia II wojny światowej.</p>	<p>II. Świat i Polska w latach 1945–1956. Zdający: 17) charakteryzuje [...] główne formy sprzeciwu i oporu wobec komunizmu (do 1956 roku). III. Świat i Polska w latach 1956–1970. Zdający: 5) charakteryzuje przebieg tzw. wydarzeń 1968 roku [...]. IV. Świat i Polska w latach 1970–1980. Zdający: 2) charakteryzuje przebieg Grudnia 1970 roku [...].</p>

15.1.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca podanie poprawnego oznaczenia fragmentu wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Oznaczenie fragmentu: 1.

Przykładowe uzasadnienie:

Pomnik poświęcono stoczniovcóm poległym w 1970 r., a w tekście opisano wydarzenia na Wybrzeżu / w Trójmieście / w Gdyni i Gdańsku / protesty w stoczni gdańskiej w tymże roku.

15.2.

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca dwa poprawne lata wydarzeń.

1 pkt – odpowiedź zawierająca jeden poprawny rok wydarzeń.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Fragment 2.: 1956

Fragment 3.: 1968

Zadanie 16. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa. Zdający: 2) ma rzetelną wiedzę o najważniejszych przemianach kulturowych [...] na świecie po 1945 roku aż do współczesności.</p> <p>II. W aspekcie stosunku do dobra, przyjęcia go jako głównego kryterium wartościowania moralnego, odróżniania go od zła oraz ćwiczenia w ocenie intencji i skutków według słuszności, pożytku i szkody. Zdający: 1) samodzielnie i sprawiedliwie ocenia przemiany zachodzące [...] na świecie od zakończenia II wojny światowej.</p>	<p>III. Świat i Polska w latach 1956–1970. Zdający: 2) charakteryzuje przemiany społeczno- -obyczajowe określane jako „rewolucja 1968 roku”.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Tak.

Przykładowe uzasadnienie: Oba źródła przedstawiają kontrkulturę hipisowską. W źródle 1. opisany jest system wartości hipisów i jest mowa o jednej z piosenek związanej z tą kontrkulturą. Przejawem buntu były długie włosy oraz charakterystyczne stroje: dzinsy dzwony i kolorowe luźne spódnice (źródło 2).

Zadanie 17. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa. Zdający: 2) ma rzetelną wiedzę o najważniejszych przemianach [...] politycznych, społecznych i gospodarczych [...] na świecie po 1945 roku aż do współczesności.	V. Świat i Polska w latach 1980–1991. Zdający: 5) charakteryzuje przebieg Jesieni Narodów w Europie Środkowej i Wschodniej [...].

17.1.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Jesień Narodów / Jesień Ludów (upadek komunizmu / rozpad bloku sowieckiego / transformacja ustrojowa)

17.2.**Zasady oceniania**

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 18. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa. Zdający: 1) rozumie podstawowe zagadnienia życia społecznego, polityki i prawa [...]; 2) ma rzetelną wiedzę o najważniejszych przemianach [...] politycznych, społecznych	V. Świat i Polska w latach 1980–1991. Zdający: 6) przedstawia główne wydarzenia związane z przełomem 1989 roku w Polsce (Okrągły Stół, wybory 4 czerwca 1989 roku, wybór gen. Wojciecha Jaruzelskiego na prezydenta PRL, rząd Tadeusza Mazowieckiego).

i gospodarczych w Polsce i na świecie po 1945 roku aż do współczesności.	
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 19. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. W aspekcie stosunku do dobra, przyjęcia go jako głównego kryterium wartościowania moralnego, odróżniania go od zła oraz ćwiczenia w ocenie intencji i skutków według słuszności pożytku i szkody. Zdający: 1) samodzielnie i sprawiedliwie ocena przemiany zachodzące w Polsce i na świecie od zakończenia II wojny światowej.	VI. Świat i Polska w latach 1991–2001. Zdający: 4) charakteryzuje znaczenie wstąpienia Polski do NATO w 1999 roku [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. P

2. P

Zadanie 20. (0–5)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa. Zdający: 1) rozumie podstawowe zagadnienia życia społecznego, polityki i prawa [...]; 2) ma rzetelną wiedzę o najważniejszych przemianach kulturowych politycznych, społecznych i gospodarczych [...] na świecie po 1945 roku aż do współczesności.	VI. Świat i Polska w latach 1991–2001. Zdający: 1) charakteryzuje kolejne etapy integracji europejskiej po 1992 roku (traktat z Maastricht, powstanie Unii Europejskiej, wprowadzenie waluty euro).

20.1.**Zasady oceniania**

2 pkt – dwie prawidłowe odpowiedzi.

1 pkt – jedna prawidłowa odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź nieprawidłowa albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. D

2. A

20.2.**Zasady oceniania**

3 pkt – odpowiedź zawierająca uzupełnienie trzech wersów tabeli.

2 pkt – odpowiedź zawierająca uzupełnienie dwóch wersów tabeli.

1 pkt – odpowiedź zawierająca uzupełnienie jednego wersu tabeli.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. Węgry, 4

2. Rumunia, 5

3. Chorwacja, 3

Zadanie 21. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa.</p> <p>Zdający:</p> <p>2) ma rzetelną wiedzę o najważniejszych przemianach kulturowych [...], społecznych i gospodarczych w Polsce [...] po 1945 roku aż do współczesności.</p>	<p>V. Świat i Polska w latach 1980–1991.</p> <p>Zdający:</p> <p>8) wskazuje, na czym polegała transformacja gospodarczo-ustrojowa realizowana w Polsce po 1989 roku na przykładzie założeń oraz implementacji planu Sachsa – Balcerowicza.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Z wykresu wynika, że na początku lat 90. nastąpił znaczący wzrost bezrobocia, ponieważ przedsiębiorstwa, w wyniku reform, redukowały nadmierne zatrudnienie.

Zadanie 22. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>I. W aspekcie stosunku do prawdy, stałego zmierzania do jej poznania i odróżniania od fałszu oraz ćwiczenia w rozpoznawaniu stopnia pewności i prawdopodobieństwa. Zdający: 2) ma rzetelną wiedzę o najważniejszych przemianach kulturowych politycznych, społecznych i gospodarczych w Polsce i na świecie po 1945 roku aż do współczesności.</p> <p>II. W aspekcie stosunku do dobra, przyjęcia go jako głównego kryterium wartościowania moralnego, odróżniania go od zła oraz ćwiczenia w ocenie intencji i skutków według słuszności, pożytku i szkody. Zdający: 1) samodzielnie i sprawiedliwie ocenia przemiany zachodzące w Polsce [...] od zakończenia II wojny światowej.</p>	<p>VII. Świat i Polska w pierwszych dwóch dekadach XXI wieku. Zdający: 1) charakteryzuje zmiany polityczne i gospodarcze w Polsce w latach 1997–2015.</p>

Zasady oceniania

2 pkt – dwie prawidłowe odpowiedzi.

1 pkt – jedna prawidłowa odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. D

2. B